

A PANNONFORRÁS ELSŐ KÁRPÁT-MEDENCEI FEJLESZTÉSI ÉS TUDÁSKLASZTER HOSSZÚ TÁVÚ STRATÉGIÁJA

2011-2030

EGY IRÁNYBAN A VILÁGMÉRETŰ VÁLTOZÁSOKKAL

Két évtizeddel a kárpát-medencében végbement rendszerváltozás után új világrend, új fejlődési modell kibontakozásának részesei vagyunk. Ez a globális átalakulás alapvető átrendeződéssel jár a gazdaságban és a társadalomban egyaránt. E folyamatban azok a tényezők értékelődnek fel, melyeket a PannonForrás Klaszter nemzetépítő közössége is eredendően magában hordoz és képvisel: az emberi erőforrások, a tudás, az értékteremtő munka, az együttműködés, a közösség, a közérdek szolgálata.

Amikor a PannonForrás Klaszter hosszú távú, a harmadik évezred második évtizedére szóló stratégiáját meghatározzuk, mindenekelőtt e világméretű - a korábban már meghatározott jövőképünket és küldetésünket megerősítő - gazdasági, társadalmi átrendeződés törvényszerűségeit és a felértékelődő erőforrásokat célszerű tudatosítani és figyelembe venni. A korszellem és a kibontakozó új világrend tehát kedvező háttérrel és kereteket biztosít számunkra, úgy is fogalmazhatunk, hogy egy irányba indultunk és haladunk a világméretű változásokkal. Ebben a kivételes történelmi helyzetben közvetlenül vagyunk képesek szolgálni azt, hogy **a Kárpát-medencében élő magyarság a gyökeres változások, átrendeződések eredményeként a határok nélküli európai térben újraegyesülve, megerősödve versenyelőnyös helyzetbe kerüljön a válság után felépülő új gazdasági, társadalmi rendszerben.**

KIHÍVÁSAINK – KÖZÉPPONTBAN A FELELŐSSÉG

A globalizációs fordulattal párhuzamosan nemzetpolitikai korszakváltásnak is részesei vagyunk, ezért *az a rendkívüli lehetőség, melyben a PannonForrás Klaszter a gazdasági és területi versenyképességet, a társadalmi felzárkózást, a Kárpát-medencében meglévő jelentős regionális különbségek csökkentését, valamint a nemzeti integrációt egyidejűleg képes szolgálni, egyedülálló felelősséget* hárít munkaközösségünkre. Mindenekelőtt e felelősségtudatnak kell áthatnia stratégiánkat, az abból következő valamennyi célkitűzésünket, közös tevékenységünk minden elemét. Ez kötelez bennünket arra, hogy minden, amit vállalunk és megvalósítunk, példaértékűnek, mintaszerűnek, különleges minőségűnek kell lennie. **A kárpát-medencei magyarság egészét szolgáló munkánkat csak a legmagasabb színvonalon végezhetjük.** Az ebben a szemléletben vállalható szerepünkhöz az alapokat leraktuk: 2004 óta tartó együttműködésünk eredményeként immár rendelkezünk a tudásegysítés, a jövőképalkotás és a kárpát-medencei szintű fejlesztési programok megvalósításának képességével, s e képességek egy emberileg is erősen összetartó alkotóközösség szellemi, lelki közegébe ágyazódnak.

Hosszú távú stratégiánk kereteit – egyedülálló helyzetünkől következően – nekünk magunknak kell meghatározni és kialakítani. Jelenleg ugyanis nincs olyan külső szakmai, vagy szakpolitikai műhely, intézmény, irányító szerv, mértékadó kútfő, mely iránymutatást adna továbbfejlődésünkhöz. Ezért eddigi közös tapasztalatainkra és jövőbe tekintő előrelátásunkra együttesen építve kell stratégiánkat meghatározni.

STRATÉGIÁNK ALAPFILOZÓFIÁJA ÉS FEJLESZTÉSI KERETRENDSZERE: HÁROM EGYIDEJŰ PARADIGMAVÁLTÁS

Az első számú társadalompolitikai célkitűzés, a foglalkoztatás nagyarányú bővítése az egész Kárpát-medencében gyökeres változásokat igényel, melyhez elengedhetetlen a jelenlegi oktatási, képzési gyakorlat kereteit, az **ágazati belterjességet meghaladó szemléletváltás**. Különleges lehetőségeink és egyedülálló felelősségünk birtokában következetesen szem előtt tartható, **hosszútávon követhető, új, csak a PannonForrás Klaszterre jellemző alapfilozófiára és fejlesztési keretrendszerre van szükségünk**. A világméretű folyamatokat, valamint a már ismert gazdasági, társadalmi és nemzetpolitikai célokat együttesen figyelembe véve, további fejlesztési tevékenységünk egészét keretként összetartó, három egyidejű – tervezési, együttműködési és módszertani – paradigmaváltás kezdeményezésére kell vállalkoznunk:

- a gazdaságfejlesztés és a képzésfejlesztés viszonyában a jelenlegi késve követő, rendszerszerű kapcsolat nélküli, egymástól elszigetelt lokális folyamatokat előrettekintő, megelőző – az Új Széchenyi Terv kitörési pontjaira irányuló – **kárpát-medencei szintű, jövőképközpontú tervezésre** váltjuk fel;
- az egyes szervezetek közötti rendszertelen, spontán együttműködési formák helyett közös jövőképre épülő, **hálózatok, klaszterek közötti együttműködést** hozunk létre;
- módszertanilag a szűken értelmezett, hagyományos oktatási, képzési formákat, munkavégzésre, illetve vállalkozásra ténylegesen felkészítő komplex, **foglalkoztatás- és vállalkozás központú munkaerő-fejlesztéssé** bővítjük.

E három egyidejű modellváltás kezdeményezése helyezi a PannonForrás Klasztert a korszakváltás élvonalába és biztosítja munkaközösségünk részére a folyamatos fejlesztés és innováció lehetőségét.

STRATÉGIAI CÉLJAINK

Az Új Széchenyi Terv (www.szechenyiterv.gov.hu) alapvetően új helyzetet teremtett klaszterstratégiánk szempontjából is, mert a gazdaságfejlesztés kitörési pontjaival meghatározta a versenyképesség, a társadalmi felzárkózás és a nemzeti integráció hosszú távon követhető fejlesztéspolitika irányait. Ezek a következők:

Ágazati kitörési pontok

- egészségipar
- zöld gazdaság
- hálózati gazdaság
- tudásgazdaság

Horizontális kitörési pontok

- otthonteremtés
- foglalkoztatás
- tranzitgazdaság

Meghatározó új körülmény, hogy a hálózati gazdaság fejezetében megjelent a Kárpát-medencei gazdaságfejlesztési program, melynek alaptézise, hogy „a magyar gazdaság szervezésének természetes földrajzi kiterjedése a Kárpát-medence”. Ebből következően a munkaerőpiac is kárpát-medencei szinten értelmezhető, illetve alakítható immár a kívánatos egységesülés, valamint a munkaerő kereslet és kínálat összhangjának irányába. Mindez alapvetően új és kedvező háttérrel jelent a PannonForrás Klaszter jövőképe és küldetése számára.

A három egyidejű – tervezési, együttműködési és módszertani – paradigmaváltást magában foglaló, hosszú távú fejlesztési stratégiai célrendszerünk a következőképpen szemléltethető:

STARTÉGIAI CÉLJAINKAT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGRENDSZERÜNK

A gazdasági versenyképesség, a társadalmi felzárkózás és a nemzeti integráció egyidejű szolgáltatáshoz képzési és szolgáltatási kínálatunk fentieknek megfelelő, rendszerszemléletű bővítésére és ennek folyamatos kárpát-medencei szintű kiterjesztésére van szükség. A tevékenységrendszerünknek ebből következően három fő csoportja határozható meg: fejlesztés, képzés és szolgáltatás.

Fejlesztési tevékenység

A PannonForrás Klaszter által végzett fejlesztési programok lépései általában az alábbiak:

- munkaerő-fejlesztési és szolgáltatási szükséglet meghatározása az igényeket közvetítő partnerekkel (ágazati klaszterekkel, önkormányzatokkal, egyéb szervezetekkel)
- tartalom- és módszertanfejlesztés
- a kifejlesztett képzések és szolgáltatások egységes kárpát-medencei kiterjesztése

Képzési tevékenység

A Klaszter kárpát-medencei szinten egységes képzési moduláris felépítésűek, kompetencia alapúak, szerkezetileg sztenderd és régiósajátos részből állnak, kimeneti szempontból típusaik az alábbiak:

- államilag elismert szakképesítéseket biztosító képzések
- ágazati klaszterek, hálózatok által elismert szakképesítést biztosító képzések
- akkreditált, illetve munkaköri (kompetencia) bizonyítványt nyújtó képzések
- tanúsítványt (részvételi igazolást) biztosító képzések, tréningek
- egyéb speciális, illetve nemzetközi (pl. ECDL, EBC*L) bizonyítványt nyújtó képzések

Szolgáltatási tevékenység

A képzésben résztvevők, illetve a munkáltatók és más ügyfelek részére létrehozott és működtetett egységes hálózati szolgáltatások csoportosítása az alábbi:

- képzést megelőző-,
- képzési folyamathoz kapcsolódó- és
- képzést követő szolgáltatások

A klaszterszervezet fejlesztése

- emberi erőforrások rendszerszemléletű fejlesztése
- minőségirányítás
- hálózati működést szolgáló infrastruktúra fejlesztése

EGYÜTTMŰKÖDÉS, PARTNERSÉG

A PannonForrás Klaszter stratégiai céljainak megvalósításhoz többszintű együttműködés rendszer lehetőségei szükségesek.

1. Együttműködés hálózatokkal, klaszterekkel

A hálózatok, klaszterek közötti együttműködés a jövőépítés legkorszerűbb, idővel egyre általánosabbá váló, nemzetközi szinten is élvonalbeli kooperációs formája. Átfogó, nagy ívű, az emberi erőforrás- és a gazdaságfejlesztést összekapcsoló, komplex ágazatfejlesztő programok megvalósítását szolgálja illetve feltörekvő iparágak, új húzóágazatok, tudás- és innováció igényes szakterületek munkaerőigénye biztosítható ebben a formában (pl. megújuló energetika, energia hatékony építőipar, ökológiai gazdálkodás, turizmus, egészségipar, szolgáltató- és gyártóipar, stb.).

A klaszterközi együttműködéshez meghatározott célcsoportok esetében az önkormányzati szféra és a felsőoktatási rendszer is kapcsolódhat.

2. Klaszteren belüli együttműködés formái

A klasztertagok közötti kapcsolatok, együttműködési formák biztosítják a fejlesztési, képzési és szolgáltatási rendszer teljességét, koherenciáját és összhangját, ezért ezek jelentősége elsődleges és meghatározó. Az erősen összetartó kárpát-medencei munkaközösség jelenti az alapját és egyben biztosítékát az egyedülálló teljesítménynek, az új minőségnek.

3. Együttműködés a PannonForrás Klaszteren és a társklaszttereken kívüli szervezetekkel

Bizonyos részcelkitűzések, illetve forrásszerzési lehetőségek indokoltá tehetik klaszterünk érdekében a stratégiai partnerségen kívüli szervezetekkel való eseti együttműködést, melyeknek formáit általában határozott időre, projektciklusra célszerű alkalmazni.

FORRÁSSZERZÉS

A közös céljainkhoz szükséges pénzügyi források lehetőségei alapvetően nemzetközi, illetve ún. nemzeti eredetűek. Jellegük alapján fejlesztési források, vagy támogatások, illetve piaci bevételek. Formájuk szerint pedig kiemelt projektek, vagy pályázatok.

A kárpát-medencei szintű területi lefedettséghez, a szükséges tevékenységek teljes köréhez, a klasztertagok lehető legnagyobb számú, egyenrangú részvételéhez Magyarországról indítható ún. **kiemelt fejlesztési projekt** és ehhez egy kapcsolódó egyedi költségvetési (nemzetpolitikai) támogatás szükséges, ezért ennek elérése az első számú törekvésünk.

Ugyanakkor a legoptimálisabb kiemelt projekt is szükségessé teszi a közös, illetve a kiegészítő helyi fejlesztések érdekében - a klasztertagok saját kezdeményezései révén - az egyéb forrásszerzést.

A forrásszerzési lehetőségek csoportosítása:

Nemzetközi fejlesztési források

- közvetlen uniós (brüsszeli) pályázati kiírások
- Norvég Alap
- egyéb pályázható nemzetközi alapok, források

Országonként elérhető uniós, illetve állami források

- uniós források tagállami keretei (2007-2013, illetve 2014 utáni nemzeti fejlesztési tervek operatív programjai)
- magyarországi nemzetpolitikai (Bethlen Gábor Alap) és egyéb (pl. MPA, NCA) forrás
- országonként elérhető állami források, alapok

Közösségi fejlesztési- és állami költségvetési támogatási formákon kívüli források

- képzések és szolgáltatások értékesítése, piaci bevételek
 - o magánszemélyektől
 - o munkáltatóktól
 - o egyéb szervezetektől

A forrásszerzés optimalizálása érdekében elektronikus klaszterszolgáltatásként létrehozuk és működtetjük. a tevékenységünket érintő pályázati és a támogatási formák figyelését és a lehetőségek tagszervezeteink felé továbbítását.

EREDMÉNYMUTATÓK

A PannonForrás Klaszter hivatása a gazdasági versenyképesség, a társadalmi felzárkózás és a nemzeti integráció tényleges elősegítése, ezért a tevékenységek eredményének egyenként és összességében is számszerűsíthetőnek, mérhetőnek kell lennie.

Lehetséges hálózati eredménymutatók időszakonkénti bontásban és éves összesítésben:

- fejlesztési tevékenység
 - o megvalósított fejlesztési programok, projektek száma
 - o közösen fejlesztett, egységes képzési programok száma
 - o összehangoltan akkreditált képzési programok száma
 - o fejlesztett, egységesített szolgáltatások száma
- képzési tevékenység
 - o megvalósított egységes hálózati képzések száma
 - o képzésben résztvevők (hallgatók) száma
 - o eredményes vizsgát tett résztvevők (hallgatók) száma
 - o elhelyezkedés, illetve munkahelymegtartás aránya
 - o munkáltatói elégedettség eredménymutatója
- szolgáltatási tevékenység
 - o alkalmazott hálózati szolgáltatások száma
 - o szolgáltatásokkal érintett létszám
 - o szolgáltatások igénybe vevőinek elégedettségi eredménymutatója

Közös tevékenységünk minőségének és eredményeink követhetőségének érdekében hálózati információs és minőségirányítási rendszert hozunk létre és működtetünk.

A stratégia megvalósítása során a PannonForrás Klaszter munkaközössége folyamatosan nyitott az állami-, az önkormányzati-, a gazdálkodó- és civil szervezetekkel, illetve hálózataikkal történő együttműködésre. Hiszünk az egységes magyar nemzetben és annak jövőjében, ezért, minden kezdeményezéshez partnerséget ajánlunk, mely a kárpát-medencei magyarság XXI. századi megerősödését, nemzetrészeink egyidejű felemelkedését szolgálja.

Békéscsaba, 2010. december 10.

Molnár György
elnök

(A PannonForrás Klaszter hosszú távú stratégiáját a Taggyűlés egyhangú döntéssel 2010. december 10-én fogadta el.)